

Steenbergen, Zuiderdrift
(Gemeente Noordenveld, Dr.)

Een Inventariserend
Archeologisch Veldonderzoek
Steekproefrapport 2012-01/07Z

*Steenbergen, Zuiderdrift
(Gemeente Noordenveld, Dr.)
Een Inventariserend Archeologisch
Veldonderzoek*

Een onderzoek in opdracht van
de heer H. Hulshof

Steekproefrapport 2012-01/07Z
ISSN 1871-269X
auteur: drs. J.M.G. Bongers (fysisch geograaf)
autorisatie: dr. J. Jelsma (senior archeoloog)

De Steekproef bv werkt volgens de Kwaliteitsnorm
Nederlandse Archeologie 3.2

Foto's en tekeningen zijn gemaakt door de
Steekproef bv, tenzij anders vermeld.

© De Steekproef bv, Zuidhorn, januari 2012

Niets uit deze uitgave mag worden
vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt zonder
bronvermelding.
De Steekproef bv aanvaardt geen
aansprakelijkheid voor eventuele schade
voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of
het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

De Steekproef bv
Archeologisch Onderzoeks- en Adviesbureau
Hogeweg 3, 9801 TG Zuidhorn &
Laan van Chartreuse 174, 3552 EZ Utrecht

<i>telefoon</i>	050 - 5779784
<i>fax</i>	050 - 5779786
<i>internet</i>	www.desteckproef.nl
<i>e-mail</i>	info@desteckproef.nl
<i>kvk</i>	02067214

Inhoud

Samenvatting

1. Inleiding.....	1
1.1 Aanleiding en doel (KNA 3.2 LS01).....	1
1.2 Locatiebeschrijving (KNA 3.2 LS02).....	2
2. Bureauonderzoek.....	4
2.1 Bronnen.....	4
2.2 Fysische geografie (KNA 3.2 LS04).....	4
2.3 Archeologie (KNA 3.2 LS04).....	5
2.4 Historische geografie (KNA 3.2 LS03).....	7
2.5 Archeologisch verwachtingsmodel (KNA 3.2 LS05).....	8
3. Veldonderzoek.....	9
3.1 Aanpak veldonderzoek (KNA 3.2 VS01).....	9
3.2 Resultaten veldonderzoek (KNA 3.2 VS02, VS03).....	10
4. Conclusies en advies.....	13

Appendix:	- Archeologische periodes
	- Archeologische kaart
	- Boorstaten
	- Laagbeschrijvingen boringen volgens Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode

Samenvatting

In verband met een geplande zandwinning is een inventariserend archeologisch veldonderzoek uitgevoerd aan de Zuiderdrift te Steenberg, gemeente Noordenveld, provincie Drenthe. Bij de ontgraving zullen eventueel aanwezige archeologische grondsporen verloren gaan. Het doel van het onderzoek is vast te stellen of in het gebied archeologische waarden aanwezig zijn die door deze bodemingrepen bedreigd worden.

Het onderzoek bestaat uit een bureau- en een veldonderzoek. Bij het bureauonderzoek zijn bronnen geraadpleegd op het gebied van fysische geografie, archeologie en historische geografie. Bij het veldonderzoek is een oppervlaktekartering uitgevoerd en zijn 36 boringen geplaatst om archeologische indicatoren op te sporen en om de gaafheid van de bodem te bepalen.

Uit het bureauonderzoek blijkt dat het plangebied op een lager gelegen deel van een rug ligt. Zuidoostelijk van het terrein zijn in het verleden vondsten gedaan van bewerkt vuursteen die wijzen op bewoning tijdens het laat paleolithicum en het neolithicum. Tevens ligt daar een hunebed uit het neolithicum. Uit het veldonderzoek blijkt dat de kwaliteit van de bodem op het terrein matig is. Daardoor kunnen alleen diepere (delen van) archeologische grondsporen bewaard gebleven zijn. In het zuidelijke deel van het terrein zijn aan het maaiveld zeven stukken verbrand vuursteen en één stuk verbrand graniet gevonden. Eén stuk vuursteen heeft mogelijk bewerkingssporen. Echter vanwege de matige kwaliteit van de bodem zullen met de vondsten geassocieerde sporen zijn aangetast. Het advies luidt om geen nader archeologisch onderzoek te ondernemen.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doel (KNA 3.2 LS01)

In opdracht van de heer H. Hulshof is een inventariserend archeologisch veldonderzoek uitgevoerd bij de Zuiderdrift te Steenbergen, gemeente Noordenveld, provincie Drenthe. De aanleiding voor het onderzoek is een geplande zandwinning. Deze zal reiken tot 1,3 meter beneden maaiveld. Bij de ontgraving van het terrein kunnen eventueel aanwezige archeologische waarden verloren gaan. Het doel van het onderzoek is om vast te stellen of archeologische waarden aanwezig zijn en wat de kwaliteit daarvan is.

Figuur 1: Steenbergen op een uitsnede van de topografische kaart 1:25.000. Het onderzoeksgebied aan de Zuiderdrift is rood omlijnd.

Het onderzoek bestaat uit een bureauonderzoek en een inventariserend veldonderzoek. Bij het bureauonderzoek is een archeologisch verwachtingsmodel van het gebied gemaakt aan de hand van beschikbare fysisch-geografische, archeologische en historisch-geografische informatie. Tijdens het veldonderzoek is dit verwachtingsmodel getoetst. Daartoe is gezocht naar archeologische indicatoren en is bepaald wat de gaafheid van de bodem is.

1.2 Locatiebeschrijving (KNA 3.2 LS02)

Het plangebied ligt in het buitengebied op circa een kilometer afstand van Steenberg (zie Figuur 1). Het terrein is bereikbaar via twee onverharde wegen die er zuidelijk en westelijk langs lopen. Het noordelijke kwart van het perceel maakt geen deel uit van het plangebied. Volgens de opdrachtgever is daar circa twintig jaar geleden tot vier meter diep zand gewonnen. Het perceel was tijdens het onderzoek in gebruik als akker waarop nog enige oogstrestanten van het gewas maïs lagen (zie Figuur 2).

Figuur 2: Steenberg, Zuiderdrift: Foto genomen in zuidoostelijke richting.

Tabel 1: Steenberg, Zuiderdrift: administratieve gegevens

provincie:	Drenthe
gemeente:	Noordenveld
plaats:	Steenbergen
toponiem:	Zuiderdrift
bevoegd gezag:	Gemeente Noordenveld
opdrachtgever:	de heer H. Hulshof
oppervlakte:	6 hectare
hoogte:	6 meter + NAP
grenscoördinaten:	noord: 222,995 / 569,760 west: 222,925 / 569,715 oost: 223,350 / 569,365 zuid: 223,300 / 569,320
kaartblad:	12A
onderzoeksmeldingsnr:	50204
uitvoeringsperiode:	19 januari 2012
onderzoeksdiepte:	100 centimeter
beheer documentatie:	De Steekproef bv, Provincie Drenthe, E-depot RCE en Noordelijk Archeologisch Depot te Nuis

2. Bureauonderzoek

2.1 Bronnen

Voor het bureauonderzoek zijn onderstaande bronnen gebruikt:

Tabel 2: Steenberg, Zuiderdrift: geraadpleegde bronnen.

AHN-Viewer. www.AHN.nl. Actueel Hoogtebestand Nederland. Rijkswaterstaat, Adviesdienst Geoinformatie en ICT.

ANWB Topografische Atlas van Drenthe 1:25:000. ANWB, 2004.

Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode. Archeologie Leidraad 3. J.H.A. Bosch, 7 maart 2005.

Bodemkaart van Nederland 1:50.000. Blad 12 West, Assen. Stichting voor Bodemkartering. Wageningen, 1978.

Centraal Archeologisch Archief (CAA) en Centraal Monumenten Archief (CMA) van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) [ARCHIS].

Fysische-geografische kaart van Drenthe schaal 1:50.000. Bijlage 2, blad 2 Assen. Fysische geografische provinciale planologische dienst van Drenthe, 1980.

Franse Kaarten van Drenthe en de Noordelijke Kust, 1811-1813. H.J. Versfelt en M. Schroor. Heveskes Uitgevers. Groningen, 2001.

Grote Historische Atlas van Nederland 1:50.000. 2 Noord Nederland 1851-1855. Wolters Noordhoff Atlasproducties, 1990

Grote Provincie Atlas Drenthe, 1:25.000. Wolters-Noordhoff Atlasproducties bv. Groningen, 1992.

Huguenin, de Atlas van. Militair-topografische kaarten van Noord-Nederland, 1819-1829. H.J. Versfelt en M. Schroor. Heveskes Uitgevers. Groningen/Veendam, 2005.

Kaarten van Drenthe 1500-1900. Heveskes Uitgevers, H.J. Versfelt. Groningen / Veendam, 2004.

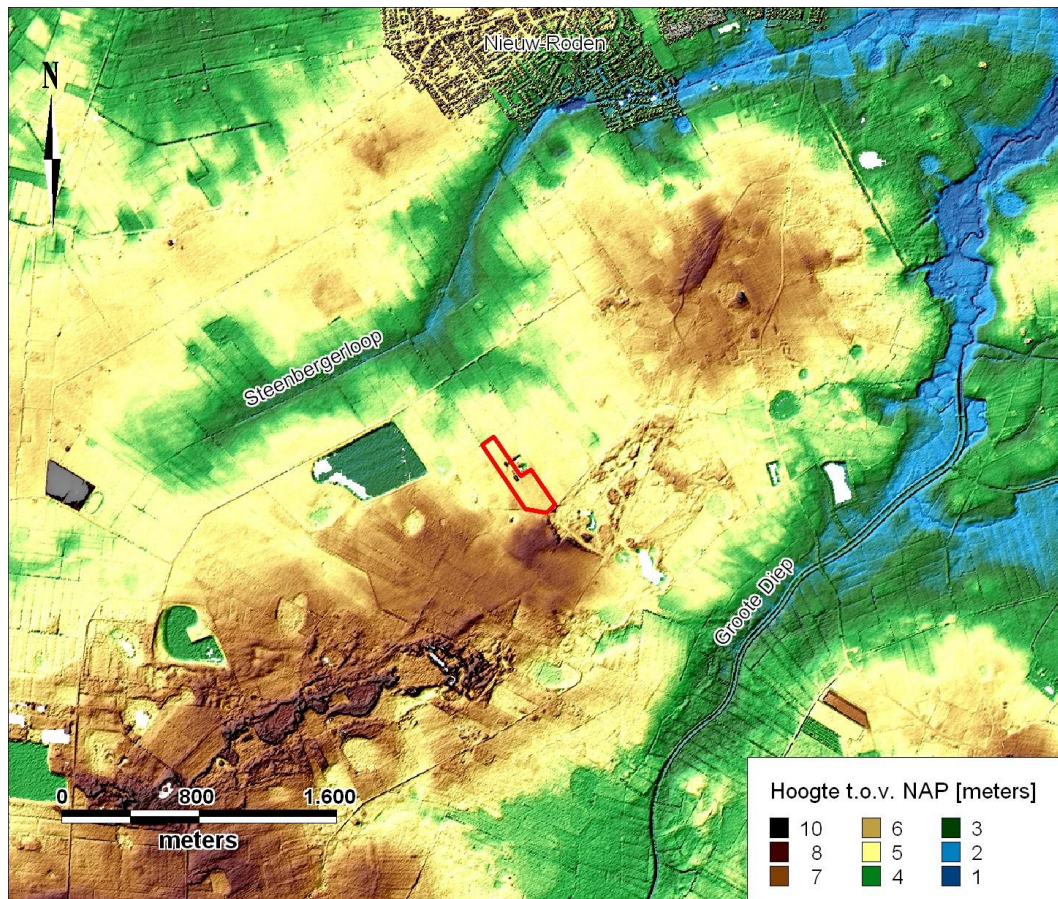
Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie 3.2. www.SIKB.nl. Centraal College van Deskundigen Archeologie, mei 2010.

Www.WatWasWaar.nl

2.2 Fysische geografie (KNA 3.2 LS04)

Plangebied Zuiderdrift ligt op een rug tussen de beekdalen van de Steenbergerloop en het Grootte Diep (zie Figuur 3). Het terrein helt geleidelijk af in noordwestelijke richting. De geomorfologische kaart heeft het terrein gekarteerd als grondmorenerug met dekzand (3L2). Volgens de geologische kaart gaat het om minder dan twee meter dekzand op zeer fijn zand van de formatie van Eindhoven (Eh3). Op de bodemkaart is het terrein gekarteerd als lemig fijn zand. Hierin is een veldpodzolgrond gevormd (Hn23). Op de

geologische kaart en de bodemkaart wordt langs de oostelijke grens van het terrein respectievelijk een veenpakket en een dobbe weergegeven met een ronde vorm en een doorsnede van circa honderd meter. Op de hoogtekaart is deze niet herkenbaar.

Figuur 3: Steenbergen, Zuiderdrijf: Hoogtekaart gemaakt met behulp van het Actueel Hoogtebestand Nederland. Het plangebied is rood omlijnd. Het ligt op een lager gelegen deel van een zuidwestelijk georiënteerde rug.

2.3 Archeologie (KNA 3.2 LS04)

Zuidoostelijk van het plangebied ligt een terrein van zeer hoge archeologische waarde (10301, zie Tabel 3 en Appendix Archeologische Kaart). Hier zijn in het verleden vondsten van bewerkt vuursteen gedaan die wijzen op een menselijke verblijfplaats tijdens zowel het laat-paleolithicum als het neolithicum. Bovendien staat op het terrein hunebed D1, een megalietgraf uit het neolithicum (10300). Op ruim een halve kilometer westelijk van het plangebied zijn bij eerder archeologische onderzoek vondsten van bewerkt vuursteen uit het mesolithicum of het neolithicum gedaan (493 en 425055). Op vergelijkbare afstand zuidelijk ligt de laat-middeleeuwse dorpskern van Steenbergen. Op ruim

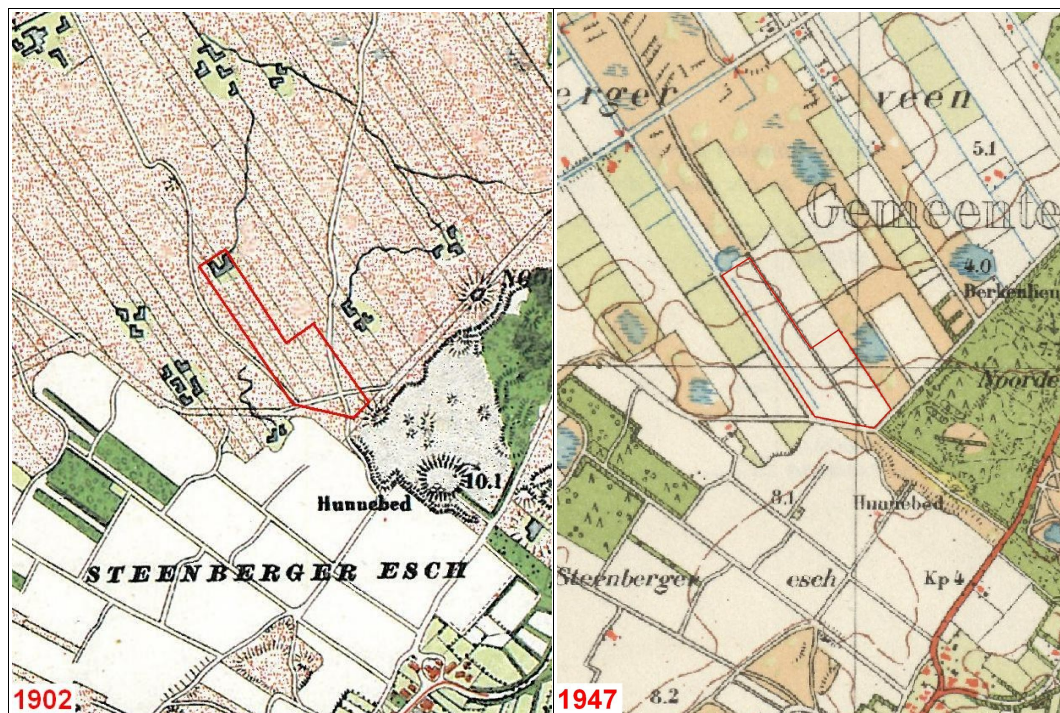
een kilometer afstand zijn resten van een urnenveld gevonden uit de late bronstijd tot midden ijzertijd. De archeologische waarden lijken zich te concentreren op de randen van de rug.

Tabel 3: Archeologische waarden in de omgeving van Steenberg, Zuiderdrift. Voor de ligging zie Appendix Archeologische Kaart. Voor dateringen zie Appendix Archeologische Periodes.

CMA / CAA	RD-coördinaten	Datering	Omschrijving
monumenten			
10300 (12A-027)	223,531 / 569,160	paleolithicum laat	nederzetting
		neolithicum	nederzetting en megalietgraf
10301 (12A-028)	223,428 / 569,177	paleolithicum laat	nederzetting
		neolithicum	nederzetting en megalietgraf
14417 (12A-043)	223,404 / 568,578	middeleeuwen laat - nieuwe tijd	historische dorpskern Steenbergen
waarnemingen			
80 (12AN-10)	222,000 / 569,000	bronstijd laat - ijzertijd midden	stenen hamerbijl
493 (12AN-13)	222,450 / 569,400	mesolithicum	vuursteen, niet nader beschreven
494 (12AN-2)	223,532 / 569,158	neolithicum midden	megalietgraf, hunebed D1
495 (12AN-14)	223,610 / 569,050	paleolithicum laat B	vuurstenen afslagen en werktuigen
628 (12AN-14)	223,610 / 569,050	neolithicum	vuurstenen afslagen en werktuigen
56226 (12AN-70)	221,837 / 569,203	paleolithicum - ijzertijd	één vuursteenafslag en drie stukken verbrand vuursteen
57025 (12AN-71)	223,765 / 568,863	mesolithicum - neolithicum	twee vuursteenafslagen
214030 (12AN-59)	224,360 / 569,770	bronstijd laat - ijzertijd midden	urnenveld met scherven aardewerk en crematieresten
214047 (12AN-43)	224,120 / 570,560	middeleeuwen laat B	scherven aardewerk van kogelpot en steengoed
238562 (12AN-6)	224,350 / 569,770	bronstijd laat - ijzertijd vroeg	urnenveld met vier complete urnen en crematieresten
405495 (12AN-76)	221,736 / 569,233	paleolithicum - ijzertijd	één vuursteenafslag en drie stukken verbrand vuursteen
425055 (12AN-81)	222,495 / 569,355	mesolithicum - neolithicum	2 vuurstenen klingen

Tabel 4: Steenbergen, Zuiderdrift: onderzoeksmeldingen binnen 200 meter omtrek.

meldingnr & coördinaten	uitvoerder, jaartal & type onderzoek	resutaten
8460 223,816 / 568,818	Oranjewoud, 2004, veldonderzoek 55 boringen	advies tot proefsleufonderzoek 300 meter zuidoostelijk van huidig plangebied
38426 223,041 / 569,294	Arcadis, 2009, veldonderzoek 6 boringen	advies tot extra boringen bij enige plek met intacte B-horizont
38428 223,254 / 569,244	Arcadis, 2009, niet vermeld	niet vermeld

Figuur 4: Steenbergen, Zuiderdrift op kaarten uit 1902 en 1947. Het plangebied is rood omlind. In 1902 bestond het nog uit woeste grond. In 1947 was men bezig met het in cultuur brengen van het gebied.

2.4 Historische geografie (KNA 3.2 LS03)

Tijdens de 19^e eeuw maakte het plangebied nog deel uit van de woeste gronden tussen Roden, Zevenhuizen en Steenbergen. Op een kaart uit 1902 worden over het gebied al greppels of iets dergelijks weergegeven. Ze hebben dezelfde noordwest-zuidoost oriëntatie als de tegenwoordige sloten (zie Figuur 4). Er worden veenwinningsgaten weergegeven die met elkaar verbonden lijken door greppels. Eén van deze gaten ligt in de noordwestelijke hoek van het plangebied. Het gebied was ontsloten door enkele paden.

Tussen 1923 en 1947 wordt het gebied in cultuur gebracht. Door het midden van het perceel liep noordwest-zuidoost een houtwal of iets dergelijks (zie Figuur 4). Op kaarten vanaf 1947 is het terrein afwisselend in gebruik als akker en als grasland. Aanwijzingen voor bebouwing zijn op historische kaarten niet gevonden.

2.5 Archeologisch verwachtingsmodel (KNA 3.2 LS05)

Plangebied Zuiderdrift te Steenberggen ligt op een lager gelegen deel van een rug. Tijdens de steentijd was er menselijke bewoning in de omgeving. Op het zuidelijk aangrenzende terrein zijn in het verleden vondsten gedaan van bewerkt vuursteen en er ligt een hunebed.

Mogelijk is er ook in het plangebied bewoning geweest tijdens de steentijd of later. Hiervan kunnen archeologische indicatoren gevonden worden zoals bewerkt vuursteen en scherven aardewerk. Eventueel aanwezige archeologische grondsporen zullen direkt onder de bouwvoor zitten. Ze zullen zijn aangetast door beakkering en mogelijk ook door egalisatie.

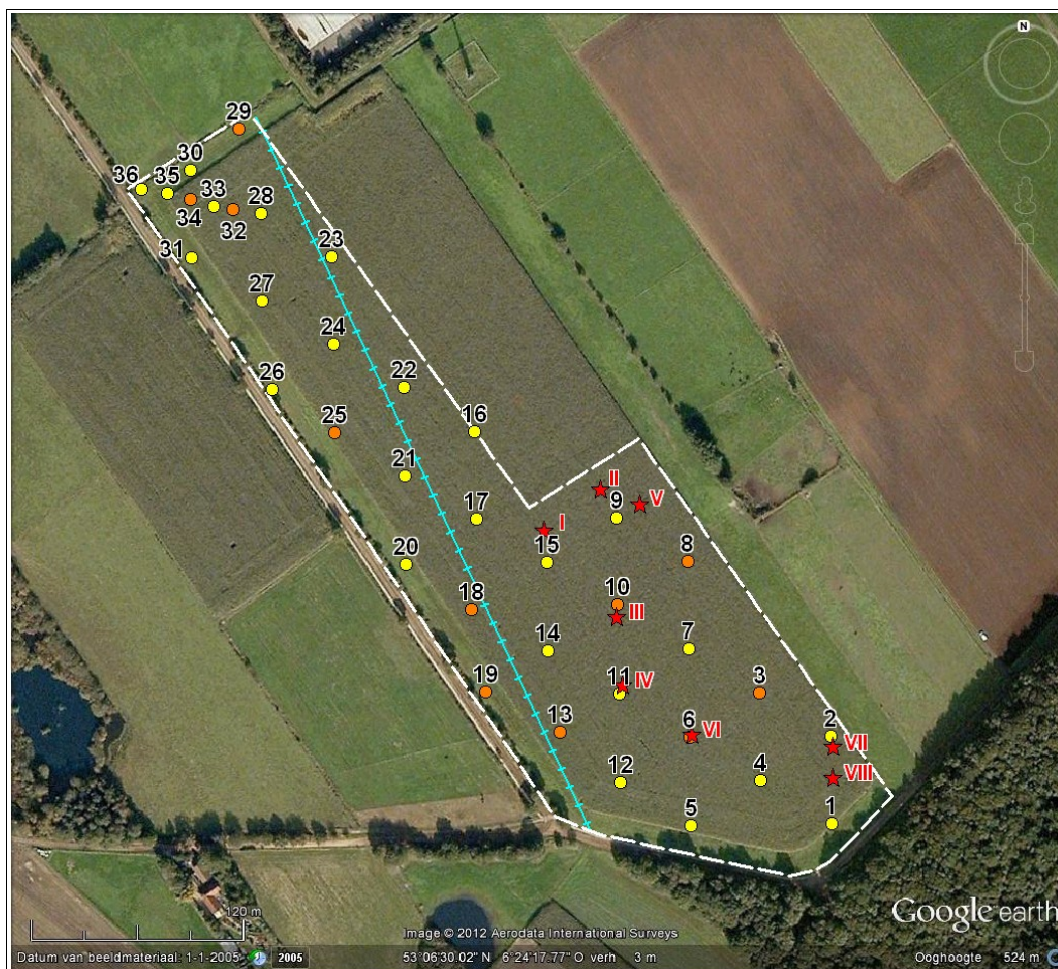
Tabel 5: Steenberggen, Zuiderdrift: specificatie archeologische verwachting.

datering:	steentijd, maar latere periodes ook mogelijk
complex:	nederzetting, begraving
omvang:	vanaf enkele meters doorsnede
diepteligging:	onder de bouwvoor
locatie:	hele terrein
prospectiekenmerken:	vuursteen, aardewerk, houtskool
mogelijke verstoringen:	beakkering, gasleiding NAM (zie Figuur 5), aanleg en sloop houtwal

3. Veldonderzoek

3.1 Aanpak veldonderzoek (KNA 3.2 VS01)

Het veldonderzoek is uitgevoerd op 19 januari 2012. Er zijn 36 verkennende boringen verricht (zie Figuur 5). De boringen zijn gedaan op raaien die een onderlinge afstand hebben van veertig meter. Op de raaien liggen de boringen op afstanden van vijftig meter. Boringen 32 tot en met 36 liggen op twaalf meter afstand van elkaar om een dobbe in de noordwestelijke hoek nader te onderzoeken. De gemiddelde boordichtheid bedraagt zes boringen per hectare.

Figuur 5 Steenberghe, Zuiderdrijf: boorpuntenkaart. Het plangebied is aangegeven met een onderbroken witte lijn. De 36 genummerde punten geven de locaties van de boringen aan. Bij oranje gekleurde punten is nog het onderste deel van een bodem (BC-horizont) bewaard gebleven, bij geel gekleurde is de bodem verstoord tot in het gele zand. Met rode sterren en romeinse cijfers is de ligging van vondsten aangegeven. De blauwe lijn staat voor een gasleiding van de NAM. Binnen vijf meter hiervan is niet geboord.

De boringen zijn gedaan met een edelmanboor van zeven centimeter doorsnede. Het opgeboorde zand is doorzocht door het laagsgewijs af te snijden in de boorkop. De boringen zijn beschreven volgens de Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode. De resultaten van de boringen staan in de Appendix in de vorm van boorstaten en laagbeschrijvingen. Van de boringen zijn de RD-coördinaten bepaald met behulp van GPS. De hoogtes van de boringen zijn bepaald met behulp van het Actueel Hoogtebestand Nederland.

Op het terrein is een veldkartering uitgevoerd door het af te lopen in banen met een onderlinge afstand van vijf meter. Op de akker was weinig oogstafval aanwezig waardoor de vondstzichtbaarheid goed was (zie Figuur 2).

3.2 Resultaten veldonderzoek (KNA 3.2 VS02, VS03)

Aan het oppervlak van het terrein ligt matig fijn, grindarm zand. Het betreft waarschijnlijk jong dekzand dat is afgezet tijdens het laat-glaciaal van de laatste ijstijd. In de zuidelijke helft is dit pakket circa een meter dik. In de noordelijke helft is binnen een meter diepte de onderkant van het pakket niet bereikt. Onder het dekzand volgt matig lemig zand met grindige niveaus. De lemigheid is algemeen aanwezig als fijne niveaus, hetgeen kenmerkend is voor oud dekzand, afgezet tijdens het pleniglaciaal van de laatste ijstijd. Lokaal (boringen 4 en 12) is homogeen, lemig zand aangeboord binnen een meter diepte. Mogelijk is dit afgezet tijdens de voorlaatste ijstijd (voorheen formatie van Eindhoven, tegenwoordig Boxtel).

In de noordwestelijke hoek is onder een meter opgebracht zand een veenlaag aanwezig waarvan een maximale dikte van 0,1 meter is vastgesteld (boring 30). Er heeft een dobbe gelegen van circa anderhalve meter diepte. De veenvulling is waarschijnlijk uitgegraven voor de produktie van turf (zie Figuur 4).

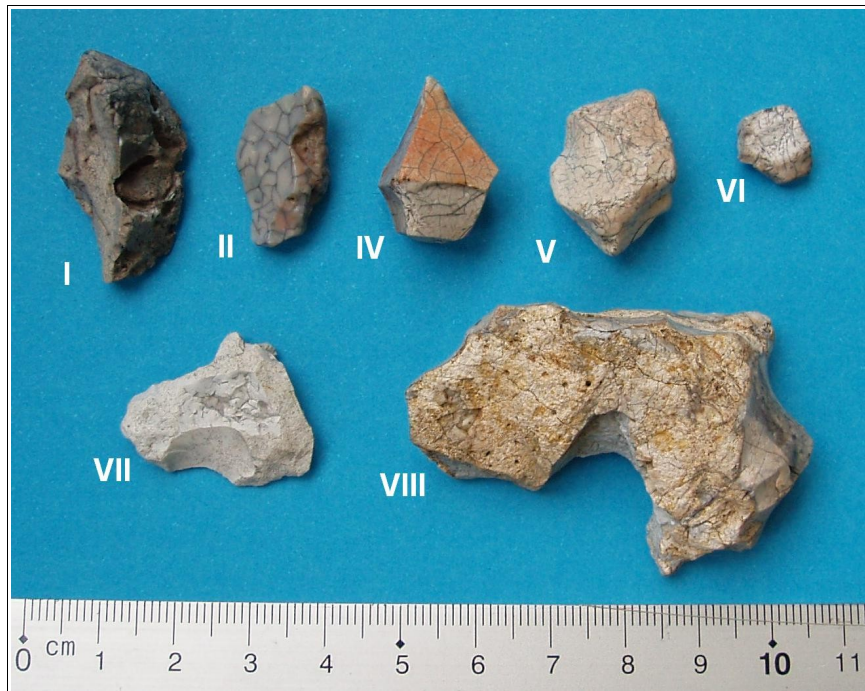
Bij één derde van de boringen is het onderste deel van een podzolbodem aangetroffen (BC-horizont). Ook is lokaal onder de bouwvoor een dunne laag met brokken uit- en inspoelingshorizont (E en B) aanwezig. Het hele terrein heeft een podzolbodem gehad, met uitzondering van de bovengenoemde dobbe. Een podzolbodem wijst op langdurig droge condities in het verleden. De bodem lijkt een bescheiden dikte te hebben gehad, vermoedelijk door een iets lagere ligging op de rug en door de lemigheid in de ondergrond.

De dikte van de geroerde bovengrond is op het grootste deel van het plangebied tussen de 35 en 45 centimeter. Op enkele plekken zijn onder de bouwvoor nog één of enkele decimeters brokken geroerde grond aanwezig, hetgeen een mogelijke aanwijzing is voor enige egalisatie. Boring 16 valt in het deel van het perceel waar eerder zand is gewonnen. De bovenste meter bestaat hier uit humeus zand met daarin modern materiaal zoals baksteenfragmenten. Hieronder volgt een laag met brokken potklei en keileem. Een tweede grote

bodemverstoring op het perceel ligt ter plaatse van de gasleiding van de NAM die over de hele lengte loopt (zie Figuur 5). In een tien meter brede zone van deze leiding zijn geen boringen gedaan.

Algemeen is de kwaliteit van de bodem in het plangebied matig. Daardoor zullen ondiepe prehistorische grondsporen zoals van paalgaten verloren zijn. Wel kunnen diepere delen van sporen zoals van waterputten bewaard gebleven zijn.

Tijdens de veldkartering zijn zeven stukken verbrand vuursteen en één verbrand stuk graniet gevonden (zie Figuur 6). De vondsten zijn afkomstig uit het zuidoostelijke deel (zie Figuur 5). Op één steen zijn mogelijke bewerkssporen herkend, te weten twee mogelijke negatieven van afslagen. Eenduidige artefacten zoals vuurstenen werktuigen of scherven aardewerk heeft het onderzoek niet opgeleverd.

Figuur 6: Steenberg, Zuiderdrift: vondsten. Op de bovenste foto zeven stukken verbrand vuursteen met daarbij de vondstnummers, op de onderste foto verbrand graniet (vondstnummer III). Voor de herkomst van de vondsten zie Figuur 5.

4. Conclusies en advies

Plangebied Zuiderdrift te Steenbergen ligt op een lager gelegen deel van een rug. Uit het plangebied zijn geen meldingen bekend van archeologische waarden. Zuidoostelijk van het terrein zijn in het verleden vondsten gedaan van bewerkt vuursteen die wijzen op menselijke bewoning tijdens zowel het laat paleolithicum als het neolithicum. Uit de laatste periode is ook een hunebed aanwezig.

De kwaliteit van de bodem op het perceel is matig. Daardoor zullen geen ondiepe prehistorische grondsporen aanwezig zijn. Wel kunnen diepere delen van sporen zoals van waterputten bewaard gebleven zijn. Mogelijke aanwijzingen voor een prehistorische vindplaats zijn de vondsten van zeven stukken verbrand vuursteen en een stuk verbrand graniet in het zuidelijke deel van het terrein. De verbranding kan echter ook een natuurlijke oorzaak hebben. Eén van de vuurstenen vertoont mogelijke bewerkingsporen. Het archeologisch verwachtingsmodel dat op het terrein vondsten gedaan kunnen worden uit met name de steentijd wordt door het onderzoek bevestigd. Echter vanwege de matige kwaliteit van de bodem is de kans op de aanwezigheid van met de vondsten geassocieerde gave archeologische grondsporen zeer klein.

Op basis van de resultaten adviseren wij om geen nader archeologisch onderzoek te ondernemen. Indien bij toekomstige graafwerkzaamheden onverhoopt toch archeologische grondsporen worden aangetroffen en/of vondsten worden gedaan, dan dient hiervan direct melding te worden gemaakt conform de Monumentenwet 1988, artikel 53. Wij adviseren dit te doen bij de gemeente Noordenveld en bij de provinciaal archeoloog, dr. W.A.B. van der Sanden, Drents Plateau, Stationsstraat 11, 9401 KV Assen, 0592-305932 / 06-22662601, w.sanden@drentsplateau.nl.

Appendix

Steenbergen, Zuiderdrift

- Archeologische periodes
- Archeologische kaart
- Boorstaten
- Laagbeschrijvingen boringen volgens
Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode

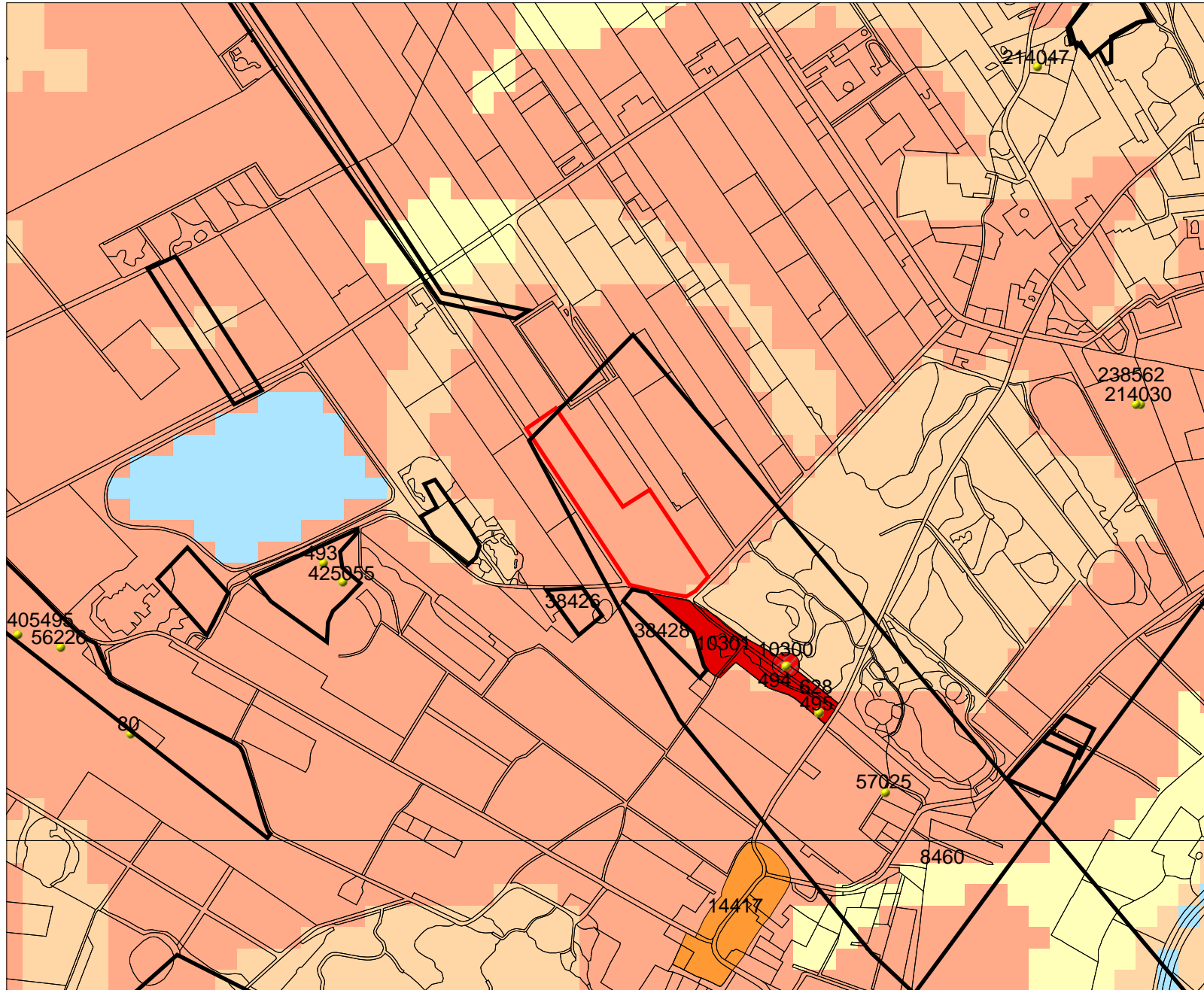
Archeologische periodes

paleolithicum:		ijzertijd:	
paleolithicum vroeg:	tot 300.000 BP	ijzertijd vroeg:	800 - 500 vC
paleolithicum midden:	300.000 - 35.000 BP	ijzertijd midden:	500 - 250 vC
paleolithicum laat:	35.000 BP - 8.800 vC	ijzertijd laat:	250 - 12 vC
paleolithicum laat A:	35.000 - 18.000 BP	romeinse tijd:	
paleolithicum laat B:	18.000 BP - 8.800 vC	romeinse tijd vroeg:	12 vC - 70 nC
mesolithicum:		romeinse tijd vroeg A:	12 vC - 25 nC
mesolithicum vroeg:	8.800 - 7.100 vC	romeinse tijd vroeg B:	25 - 70 nC
mesolithicum midden:	7.100 - 6.450 vC	romeinse tijd midden:	70 - 270 nC
mesolithicum laat:	6.450 - 4.900 vC	romeinse tijd midden A:	70 - 150 nC
neolithicum:		romeinse tijd midden B:	150 - 270 nC
neolithicum vroeg:	5.300 - 4.200 vC	romeinse tijd laat:	270 - 450 nC
neolithicum vroeg A:	5.300 - 4.900 vC	romeinse tijd laat A:	270 - 350 nC
neolithicum vroeg B:	4.900 - 4.200 vC	romeinse tijd laat B:	350 - 450 nC
neolithicum midden:	4.200 - 2.850 vC	middeleeuwen:	
neolithicum midden A:	4.200 - 3.400 vC	middeleeuwen vroeg:	450 - 1.050 nC
neolithicum midden B:	3.400 - 2.850 vC	middeleeuwen vroeg A:	450 - 525 nC
neolithicum laat:	2.850 - 2.000 vC	middeleeuwen vroeg B:	525 - 725 nC
neolithicum laat A:	2.850 - 2.450 vC	middeleeuwen vroeg C:	725 - 900 nC
neolithicum laat B:	2.450 - 2.000 vC	middeleeuwen vroeg D:	900 - 1.050 nC
bronstijd:		middeleeuwen laat:	1.050 - 1.500 nC
bronstijd vroeg:	2.000 - 1.800 vC	middeleeuwen laat A:	1.050 - 1.250 nC
bronstijd midden:	1.800 - 1.100 vC	middeleeuwen laat B:	1.250 - 1.500 nC
bronstijd midden A:	1.800 - 1.500 vC	nieuwe tijd:	
bronstijd midden B:	1.500 - 1.100 vC	nieuwe tijd A:	1.500 - 1.650 nC
bronstijd laat:	1.100 - 800 vC	nieuwe tijd B:	1.650 - 1.850 nC
		nieuwe tijd C:	1.850 - heden

Appendix Steenberg, Zuiderdrift: Archeologische Kaart

Bekende en verwachte archeologische waarden volgens ARCHIS

224540 / 570709

Legenda

- ONDERZOEKSMELDINGEN
- VONDSMELDINGEN
- WAARNEMINGEN
- TOP10 ((c)TDN)

MONUMENTEN

- archeologische waarde
- hoge archeologische waarde
- zeer hoge archeologische waarde
- zeer hoge arch waarde, beschermd

IKAW

- zeer lage trefkans
- lage trefkans
- middelhoge trefkans
- hoge trefkans
- lage trefkans (water)
- middelhoge trefkans (water)
- hoge trefkans (water)
- water
- niet gekarteerd

- PLANGEBIED

Archis2

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

221710 / 568398

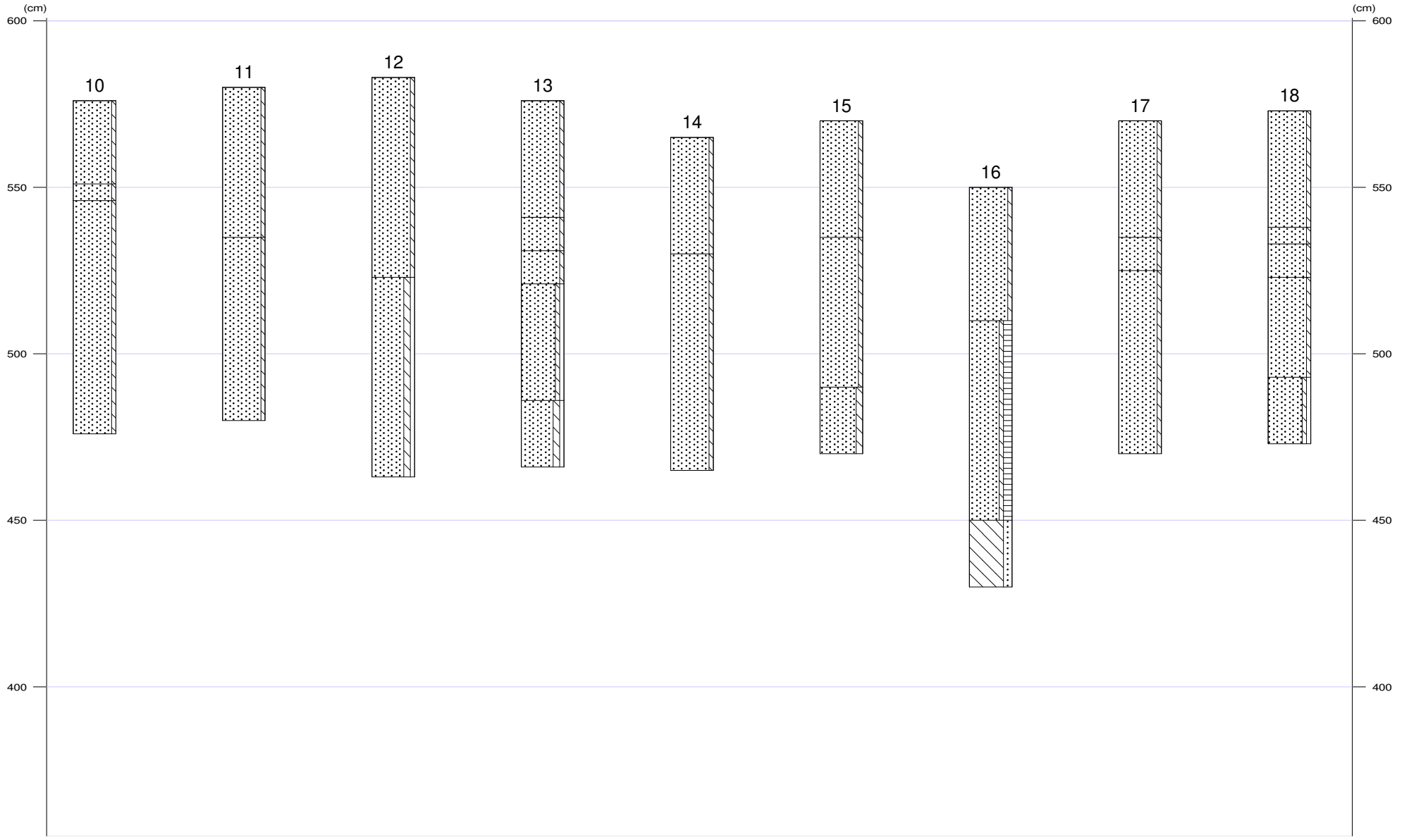

Appendix Steenbergen, Zuiderdrift: Boorstaten

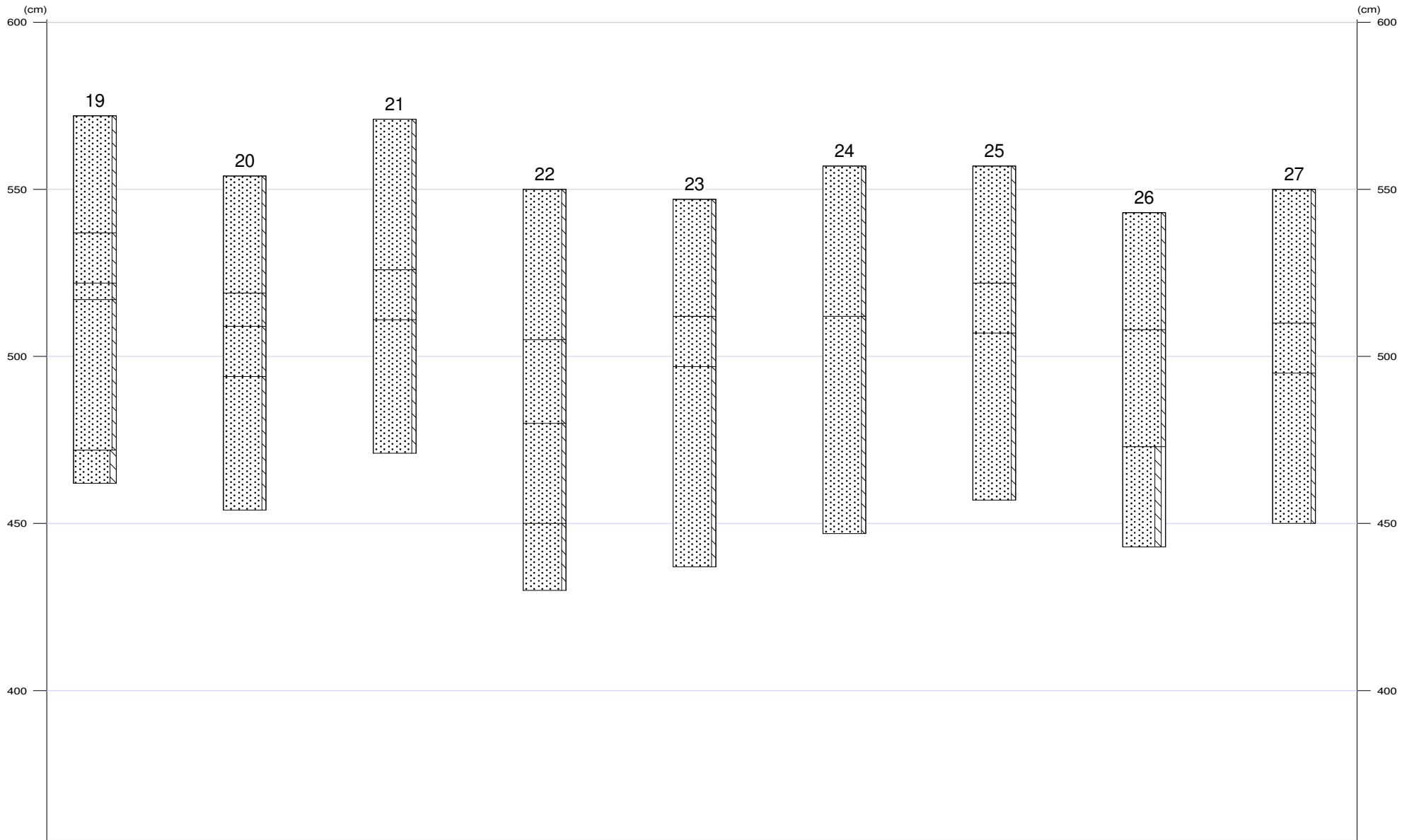

Appendix Steenbergen, Zuiderdrift: Boorstaten

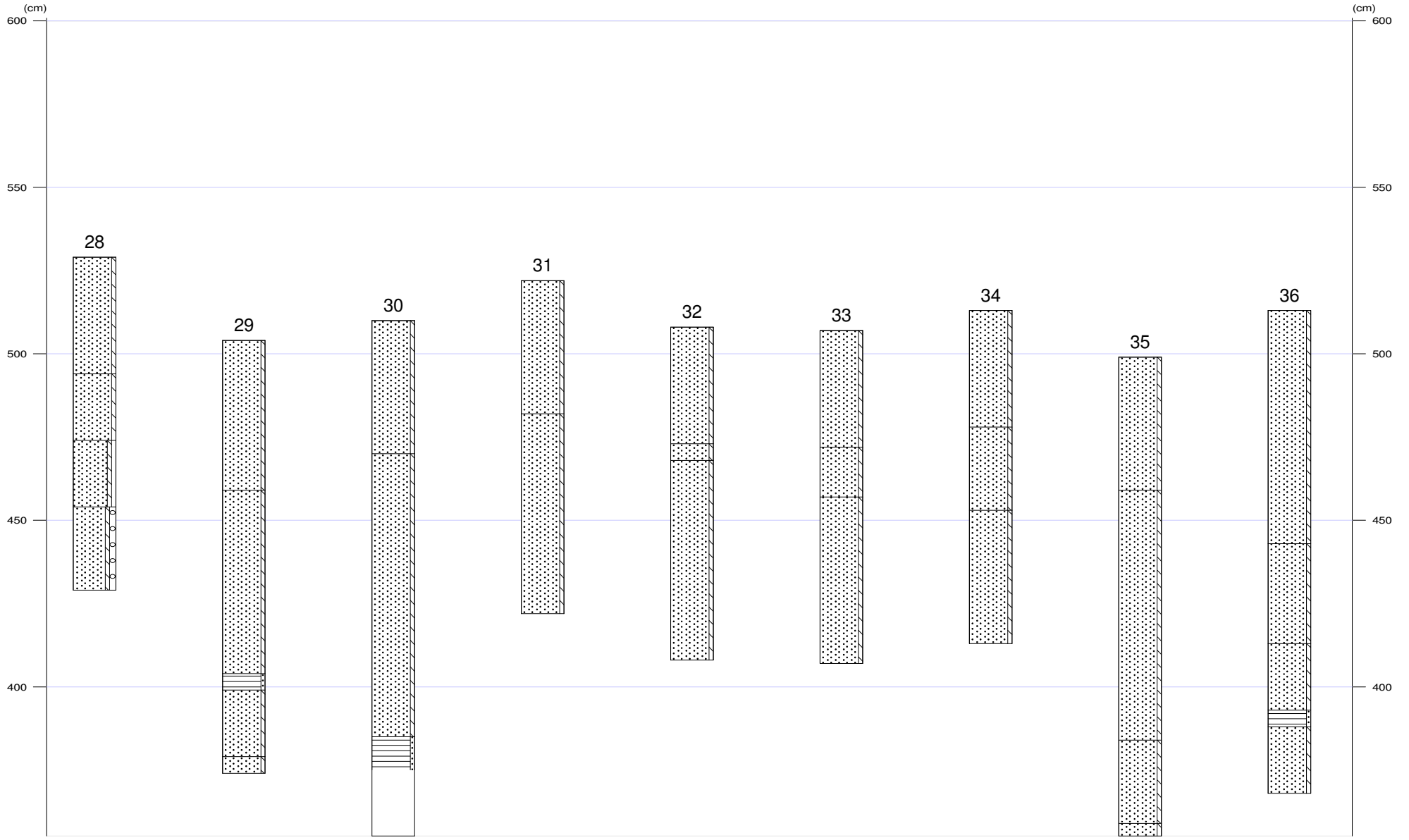

Appendix Steenbergen, Zuiderdrift: Boorstaten

Appendix Steenbergen, Zuiderdrift: Boorstaten

Appendix Steenberg, Zuiderdrift: Laagbeschrijvingen

01

X-coördinaat (m) : 223320
Y-coördinaat (m) : 569350
Maaiveld (cm) : 589

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 40	zand zwak siltig, 10yr3/2, bouwvoor
40 - 130	zand zwak siltig, 10yr6/6, C-horizont, Opm.: concentratie grind rond 90 cm

02

X-coördinaat (m) : 223320
Y-coördinaat (m) : 569400
Maaiveld (cm) : 580

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 40	zand zwak siltig, 10yr3/2, bouwvoor
40 - 55	zand zwak siltig, mix, vergraven, Opm.: podzolbrokken
55 - 100	zand zwak siltig, 10yr6/6, C-horizont, Opm.: concentratie grind rond 80 cm

03

X-coördinaat (m) : 223280
Y-coördinaat (m) : 569425
Maaiveld (cm) : 598

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 35	zand zwak siltig, 10yr3/2, bouwvoor
35 - 45	zand zwak siltig, 7,5yr4/4, BC-horizont
45 - 100	zand zwak siltig, 10yr6/6, C-horizont, Opm.: bovenin roestvlekken

04

X-coördinaat (m) : 223280
Y-coördinaat (m) : 569375
Maaiveld (cm) : 594

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 35	zand zwak siltig, 10yr3/2, bouwvoor
35 - 80	zand zwak siltig, mix, vergraven
80 - 120	zand matig siltig, 5y6/4, C-horizont

05

X-coördinaat (m) : 223240
Y-coördinaat (m) : 569350
Maaiveld (cm) : 598

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 35	zand zwak siltig, 10yr3/2, bouwvoor
35 - 70	zand zwak siltig, zwak grindig, 10yr5/6, C-horizont, Opm.: concentratie grind op 70 cm
70 - 100	zand matig siltig, zwak grindig, 10yr5/6, Opm.: gelaagd

X-coördinaat (m) : 223240
Y-coördinaat (m) : 569400
Maaiveld (cm) : 581

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 35	zand zwak siltig, 10yr3/2, bouwvoor
35 - 50	zand zwak siltig, mix, vergraven, Opm.: podzolbrokken
50 - 65	zand zwak siltig, 10yr5/4, BC-horizont
65 - 100	zand zwak siltig, 10yr6/6, C-horizont

X-coördinaat (m) : 223240
Y-coördinaat (m) : 569450
Maaiveld (cm) : 586

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 35	zand zwak siltig, 10yr3/2, bouwvoor
35 - 60	zand zwak siltig, 10yr6/6, C-horizont
60 - 120	zand matig siltig, 10yr6/6, spoor roestvlekken

X-coördinaat (m) : 223240
Y-coördinaat (m) : 569500
Maaiveld (cm) : 580

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 35	zand zwak siltig, 10yr3/2, bouwvoor
35 - 40	zand zwak siltig, 10yr4/4, BC-horizont
40 - 65	zand zwak siltig, zwak grindig, 10yr6/6, C-horizont, Opm.: concentratie grind op 55 cm
65 - 100	zand matig siltig, 2,5y6/4, Opm.: gelaagd

X-coördinaat (m) : 223200
Y-coördinaat (m) : 569525
Maaiveld (cm) : 580

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 35	zand zwak siltig, 10yr3/2, bouwvoor
35 - 100	zand zwak siltig, 10yr6/6, Zand: matig fijn, dekzand, Opm.: geen lemigheid of grind

X-coördinaat (m) : 223200
Y-coördinaat (m) : 569476
Maaiveld (cm) : 576

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 25	zand zwak siltig, 10yr3/2, bouwvoor
25 - 30	zand zwak siltig, 10yr5/4, BC-horizont
30 - 100	zand zwak siltig, 10yr6/6, spoor roestvlekken, C-horizont

Appendix Steenberg, Zuiderdrift: Laagbeschrijvingen

11

X-coördinaat (m) : 223200
Y-coördinaat (m) : 569425
Maaiveld (cm) : 580

Diepte (cm)	Omschrijving Grondsoort	
0 - 45	zand	zwak siltig, 10yr3/2, bouwvoor
45 - 100	zand	zwak siltig, 10yr6/6, Zand: matig fijn, homogeen, C-horizont, dekzand, Opm.: concentratie grind op 55 cm

12

X-coördinaat (m) : 223200
Y-coördinaat (m) : 569375
Maaiveld (cm) : 583

Diepte (cm)	Omschrijving Grondsoort	
0 - 60	zand	zwak siltig, 10yr3/2, bouwvoor
60 - 120	zand	matig siltig, zwak grindig, 5y6/3, homogeen

13

X-coördinaat (m) : 223160
Y-coördinaat (m) : 569400
Maaiveld (cm) : 576

Diepte (cm)	Omschrijving Grondsoort	
0 - 35	zand	zwak siltig, 10yr3/2, bouwvoor
35 - 45	zand	zwak siltig, mix, vergraven, Opm.: podzolbrokken
45 - 55	zand	zwak siltig, 10yr5/4, BC-horizont
55 - 90	zand	zwak siltig, zwak grindig, 10yr6/6, C-horizont, Opm.: concentratie grind op 75 cm
90 - 110	zand	matig siltig, zwak grindig, 10yr6/6, C-horizont

14

X-coördinaat (m) : 223160
Y-coördinaat (m) : 569450
Maaiveld (cm) : 565

Diepte (cm)	Omschrijving Grondsoort	
0 - 35	zand	zwak siltig, 10yr3/2, bouwvoor
35 - 100	zand	zwak siltig, 10yr6/6, homogeen, C-horizont, Opm.: geen grind

15

X-coördinaat (m) : 223160
Y-coördinaat (m) : 569500
Maaiveld (cm) : 570

Diepte (cm)	Omschrijving Grondsoort	
0 - 35	zand	zwak siltig, 10yr3/2, bouwvoor
35 - 80	zand	zwak siltig, 10yr6/6, C-horizont
80 - 100	zand	matig siltig, 2,5y6/4, C-horizont, Opm.: geen grind

16

X-coördinaat (m) : 223120
Y-coördinaat (m) : 569575
Maaiveld (cm) : 550

Appendix Steenberg, Zuiderdrift: Laagbeschrijvingen

Diepte (cm)	Omschrijving Grondsoort	
0 - 40	zand	zwak siltig, 10yr3/2, bouwvoor
40 - 100	zand	zwak siltig, sterk humeus, 10yr3/2, opgebrachte grond, Opm.: keileembrokken
100 - 120	leem	sterk zandig, 5gy5/2, opgebrachte grond

17

X-coördinaat (m) : 223120
Y-coördinaat (m) : 569525
Maaiveld (cm) : 570

Diepte (cm)	Omschrijving Grondsoort	
0 - 35	zand	zwak siltig, 10yr3/2, bouwvoor
35 - 45	zand	zwak siltig, mix, Opm.: podzolbrokken
45 - 100	zand	zwak siltig, 10yr6/6, Zand: matig fijn, C-horizont, dekszand, Opm.: geen grind

18

X-coördinaat (m) : 223117
Y-coördinaat (m) : 569474
Maaiveld (cm) : 573

Diepte (cm)	Omschrijving Grondsoort	
0 - 35	zand	zwak siltig, 10yr3/2, bouwvoor
35 - 40	zand	zwak siltig, 10yr3/4, B-horizont, Opm.: geen grind
40 - 50	zand	zwak siltig, 10yr5/4, BC-horizont
50 - 80	zand	zwak siltig, 10yr6/6, C-horizont
80 - 100	zand	zwak siltig, zwak grindig, 10yr6/6

19

X-coördinaat (m) : 223124
Y-coördinaat (m) : 569427
Maaiveld (cm) : 572

Diepte (cm)	Omschrijving Grondsoort	
0 - 35	zand	zwak siltig, 10yr3/2, bouwvoor
35 - 50	zand	zwak siltig, mix, vergraven
50 - 55	zand	zwak siltig, 10yr5/4, BC-horizont
55 - 100	zand	zwak siltig, 10yr6/6, C-horizont, Opm.: geen grind
100 - 110	zand	matig siltig, 10yr6/6

20

X-coördinaat (m) : 223080
Y-coördinaat (m) : 569500
Maaiveld (cm) : 554

Diepte (cm)	Omschrijving Grondsoort	
0 - 35	zand	zwak siltig, 10yr3/2, bouwvoor
35 - 45	zand	zwak siltig, mix, vergraven
45 - 60	zand	zwak siltig, 10yr4/4, BC-horizont
60 - 100	zand	zwak siltig, 10yr6/6, C-horizont, Opm.: niks geen grind of lemigheid

X-coördinaat (m) : 223080
Y-coördinaat (m) : 569550
Maaiveld (cm) : 571

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 45	zand zwak siltig, 10yr3/2, bouwvoor
45 - 60	zand zwak siltig, 10yr6/6, C-horizont, Opm.: geen grind
60 - 100	zand zwak siltig, 10yr6/6, spoor roestvlekken, Opm.: geen grind, wel lemige niveaus

X-coördinaat (m) : 223080
Y-coördinaat (m) : 569600
Maaiveld (cm) : 550

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 45	zand zwak siltig, 10yr3/2, bouwvoor
45 - 70	zand zwak siltig, mix, vergraven
70 - 100	zand zwak siltig, 10yr6/6, C-horizont
100 - 120	zand zwak siltig, 2,5y6/4, C-horizont, Opm.: lemige niveaus

X-coördinaat (m) : 223040
Y-coördinaat (m) : 569675
Maaiveld (cm) : 547

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 35	zand zwak siltig, 10yr3/2, bouwvoor
35 - 50	zand zwak siltig, mix, vergraven, Opm.: podzolbrokken
50 - 110	zand zwak siltig, 10yr6/6, C-horizont, Opm.: geen grind

X-coördinaat (m) : 223040
Y-coördinaat (m) : 569575
Maaiveld (cm) : 557

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 45	zand zwak siltig, 10yr3/2, bouwvoor
45 - 110	zand zwak siltig, 10yr6/6, C-horizont, Opm.: geen grind

X-coördinaat (m) : 223040
Y-coördinaat (m) : 569575
Maaiveld (cm) : 557

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 35	zand zwak siltig, 10yr3/2, bouwvoor
35 - 50	zand zwak siltig, 10yr4/4, BC-horizont
50 - 100	zand zwak siltig, 10yr6/6, C-horizont

X-coördinaat (m) : 223005
Y-coördinaat (m) : 569600
Maaiveld (cm) : 543

Appendix Steenberg, Zuiderdrift: Laagbeschrijvingen

Diepte (cm)	Omschrijving	
	Grondsoort	
0 - 35	zand	zwak siltig, 10yr3/2, bouwvoor
35 - 70	zand	zwak siltig, 10yr6/6, C-horizont, Opm.: geen grind
70 - 100	zand	matig siltig, zwak grindig, 2,5y6/4

27

X-coördinaat (m) : 223000
Y-coördinaat (m) : 569650
Maaiveld (cm) : 550

Diepte (cm)	Omschrijving	
	Grondsoort	
0 - 40	zand	zwak siltig, 10yr3/2, bouwvoor
40 - 55	zand	zwak siltig, mix, vergraven
55 - 100	zand	zwak siltig, 10yr6/6, C-horizont, Opm.: onderin grind

28

X-coördinaat (m) : 223000
Y-coördinaat (m) : 569700
Maaiveld (cm) : 529

Diepte (cm)	Omschrijving	
	Grondsoort	
0 - 35	zand	zwak siltig, 10yr3/2, bouwvoor
35 - 55	zand	zwak siltig, 2,5y6/4, C-horizont
55 - 75	zand	zwak siltig, zwak grindig, 2,5y6/4, Opm.: fijne lemige niveaus
75 - 100	zand	zwak siltig, matig grindig, 2,5y6/4

29

X-coördinaat (m) : 222988
Y-coördinaat (m) : 569748
Maaiveld (cm) : 504

Diepte (cm)	Omschrijving	
	Grondsoort	
0 - 45	zand	zwak siltig, 10yr3/2, bouwvoor
45 - 100	zand	zwak siltig, mix, opgebrachte grond
100 - 105	veen	zwak zandig, 7,5yr2/3, Veen: sterk amorf, Opm.: intact
105 - 125	zand	zwak siltig, 7,5yr3/4, Zand: matig fijn, B-horizont, Opm.: humusinspoeling uit veen
125 - 130	zand	zwak siltig, 10yr6/6, C-horizont

30

X-coördinaat (m) : 222960
Y-coördinaat (m) : 569725
Maaiveld (cm) : 510

Diepte (cm)	Omschrijving	
	Grondsoort	
0 - 40	zand	zwak siltig, 10yr3/2, bouwvoor
40 - 125	zand	zwak siltig, mix, opgebrachte grond
125 - 135	veen	zwak zandig, 10yr2/2, Veen: sterk amorf, Opm.: intact
135 - 155	zand	zwak siltig, 10yr4/4
155 - 170	zand	zwak siltig, 10yr6/6, C-horizont

X-coördinaat (m) : 222960
Y-coördinaat (m) : 569675
Maaiveld (cm) : 522

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 40	zand zwak siltig, 10yr3/2, bouwvoor
40 - 100	zand zwak siltig, 2,5y6/4, Zand: matig fijn, homogeen, C-horizont, Opm.: geen grind

X-coördinaat (m) : 222984
Y-coördinaat (m) : 569702
Maaiveld (cm) : 508

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 35	zand zwak siltig, 10yr3/2, bouwvoor
35 - 40	zand zwak siltig, 10yr4/4, BC-horizont
40 - 100	zand zwak siltig, 10yr6/6, C-horizont

X-coördinaat (m) : 222973
Y-coördinaat (m) : 569704
Maaiveld (cm) : 507

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 35	zand zwak siltig, 10yr3/2, bouwvoor
35 - 50	zand zwak siltig, mix, opgebrachte grond
50 - 100	zand zwak siltig, 2,5y6/4, Zand: matig fijn, C-horizont, Opm.: geen grind

X-coördinaat (m) : 222932
Y-coördinaat (m) : 569714
Maaiveld (cm) : 513

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 35	zand zwak siltig, 10yr3/2, bouwvoor
35 - 60	zand zwak siltig, mix, opgebrachte grond
60 - 100	zand zwak siltig, 10yr5/4, BC-horizont

X-coördinaat (m) : 222947
Y-coördinaat (m) : 569712
Maaiveld (cm) : 499

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 40	zand zwak siltig, 10yr3/2, bouwvoor
40 - 115	zand zwak siltig, mix, opgebrachte grond
115 - 140	zand zwak siltig, 10yr5/4, C-horizont
140 - 150	zand zwak siltig, 10yr6/6

X-coördinaat (m) : 222932
Y-coördinaat (m) : 569714
Maaiveld (cm) : 513

Diepte (cm)	Omschrijving
	Grondsoort
0 - 70	zand zwak siltig, 10yr3/2, bouwvoor
70 - 100	zand zwak siltig, 10yr2/2, vergraven, Opm.: veenbrokken
100 - 120	zand zwak siltig, 2,5y6/3, opgebrachte grond, Opm.: gelaagd
120 - 125	veen zwak zandig, 10yr2/2, Opm.: intact
125 - 145	zand zwak siltig, 10yr3/3